

Sygn. akt V CSK 254/20

POSTANOWIENIE

Dnia 30 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa D. G.

przeciwko U. S.A. w Ł.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 kwietnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 25 lutego 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2) zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 2700
(dwa tysiące siedemset) zł z tytułu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 lutego 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 20 listopada 2018 r. w ten sposób, że zasądzoną przez Sąd pierwszej instancji od (...) TU S.A. na rzecz D. G. kwotę 204.208,88 zł z bliżej oznaczonymi odsetkami ustawowymi, obejmującą kwotę 192.800 zł z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę, obniżył do kwoty 84 208,88 zł z bliżej oznaczonymi odsetkami, obejmującą kwotę 72.800 zł z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę, i co do kosztów postępowania, oddalił apelację pozwanego w pozostałym zakresie i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, powód wskazał przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Jego zdaniem, skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ - w następstwie naruszeń omówionych w uzasadnieniu podstaw skargi kasacyjnej - zaskarżony wyrok był poprzedzony postępowaniem, w którym sąd naruszył zasadę bezstronności i zamiast pozostać bezstronnym arbitrem stał się czynnym uczestnikiem procesu, opowiadając się po jednej z jego stron. Mimo bowiem, że strona pozwana, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, złożyła w sprawie wnioski dowodowy (choć dopiero w apelacji), Sąd Apelacyjny pozostawił go bez rozpoznania, a następnie z urzędu przeprowadził dowód dalej idący niż ten wnioskowany przez pozwaną, wznawiając *de facto* przewód sądowy, a po uzyskaniu nowego dowodu i na jego podstawie, zmienił na niekorzyść powoda wyrok Sądu pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa,

widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2015 r., III CSK 198/15, nie publ., z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, nie publ., z dnia 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, nie publ., z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, nie publ., z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ., z dnia 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, nie publ., z dnia 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, nie publ., z dnia 5 października 2018 r., V CSK 168/18, nie publ.).

Skarżący nie wykazał, by wyrok Sądu Apelacyjnego dotknięty był tego rodzaju nieprawidłowościami. Jest tak już dlatego, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem na etapie rozstrzygania o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania ocenie podlegają tylko wskazane przyczyny z art. 398⁹ § 1 k.p.c., a nie podstawy skargi z art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. i ich uzasadnienie, co oznacza, że skarżący powinien odrębnie przytoczyć podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie i odrębnie uzasadnić wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nawet jeżeli argumentacja prawna może się w pewnym zakresie pokrywać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156, z dnia 5 czerwca 2001 r. IV CZ 45/01, OSNC 2001, nr 10, poz. 157, z dnia 10 stycznia 2003 r. VCZ 189/02, nie publ., z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, nie publ., z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl., z dnia 11 kwietnia 2018 r., V CSK 547/17, nie publ., z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 567/17, nie publ.). Podstawy skargi kasacyjnej oraz podstawy przyjęcia jej do rozpoznania nie są tożsame, stąd też powołanie się przez skarżącego na występowanie podniesionych w skardze podstaw kasacyjnych nie stanowi właściwego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Niezależnie od tego należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 232 zdanie drugie k.p.c. sąd uprawniony jest przeprowadzić dowód z urzędu, co w związku z art. 391 § 1 k.p.c., stosownie do modelu apelacji pewnej, dotyczy także sądu drugiej instancji. Zagadnienie dopuszczenia dowodu z urzędu było przedmiotem

licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego, który wskazał, że skorzystanie z tego uprawnienia, gdy jest to konieczne i pozostaje w rozsądnych proporcjach do aktywności strony, wywodzącej z danych faktów skutki prawne, zasadniczo nie może być uznane za naruszające zasadę kontradyktoryjności, bezstronności i równości stron (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., III CSK 23/15, nie publ., z dnia 20 grudnia 2017 r., I CSK 149/17, niepubl., z dnia 28 listopada 2019 r., III CSK 282/17, niepubl. i powołane w nich judykaty). W okolicznościach niniejszej sprawy przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego wynikało z konieczności zasięgnięcia przez sąd wiadomości specjalnych, potrzebnych do prawidłowego rozpoznania sprawy. Przedmiotem tego dowodu były ustalenia dotyczące rodzaju doznanych przez powoda w wypadku w dniu 22 lipca 2016 r. obrażeń, ich charakter, rokowania na przyszłość a także wielkość doznanego uszczerbku na zdrowiu. Wnioski opinii posłużyły sądowi przede wszystkim do weryfikacji stanowiska Sądu pierwszej instancji, że doznany przez powoda uszczerbek wynosi 40% i w takiej też wysokości został ustalony przez pozwanego w postępowaniu likwidacyjnym, co kwestionował pozwany w ramach zarzutów procesowych w apelacji. Z motywów zaskarżonego wyroku wynika przy tym, że wnioski opinii biegłego dotyczące wielkości procentowej trwałego uszczerbku na zdrowiu powoda miały jedynie charakter pomocniczy przy ustalaniu wysokości należnego powodowi zadośćuczynienia, a Sąd Apelacyjny uwzględnił także okoliczności takie jak przebieg leczenia powoda, cierpienie fizyczne i psychiczne, konieczność hospitalizacji, rehabilitacji, pomocy osób trzecich, czasową konieczność ograniczenia aktywnego stylu życia, następstwa na przyszłość związane z koniecznością dalszej rehabilitacji i dyskomfort psychiczny oraz ból przy zmianach pogodowych, fakt, iż leczenie nie doprowadziło do pełnego powrotu powoda do zdrowia, jak również okoliczność, że powód po zakończeniu leczenia powrócił do pełnionych przez siebie ról zawodowych i społecznych.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że w związku z dopuszczeniem przez Sąd Apelacyjny dowodu z urzędu powód nie zgłosił zastrzeżeń wraz z wnioskiem o ich wpisanie do protokołu w trybie art. 162 k.p.c. Zasygnalizowanie zaś sądowi pierwszej lub drugiej instancji popełnionego uchybienia na podstawie art. 162 k.p.c.

jest warunkiem skutecznego podniesienia w apelacji oraz w skardze kasacyjnej zarzutów naruszenia przepisów postępowania, w tym odnoszących się do czynności dowodowych. Uwzględniając powyższe, jak również charakter i przedmiot przeprowadzonego w postępowaniu apelacyjnym dowodu, jego cel w postaci rzetelnego rozstrzygnięcia sprawy oraz przebieg przeprowadzonego w sprawie procesu, należy uznać, że postawione w skardze kasacyjnej zarzuty nie świadczą o jej oczywistej zasadności.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 w związku z art. 99, art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. w związku z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 265). Do kosztów celowej obrony nie została zaliczona opłata od pełnomocnictwa przedłożonego wraz z odpowiedzią na skargę kasacyjną, o co wnosił pozwany, gdyż z akt sprawy wynika, że pełnomocnik umocowany był do reprezentacji pozwanego przed Sądem Najwyższym w oparciu o pełnomocnictwo złożone przed Sądem Okręgowym.